

JAARVERSLAG 2010.

Rekenkamercommissie gemeente Veldhoven

Drs. J.J.M. van den Heuvel,	voorzitter
Drs. M.A. Koster RA,	extern lid
Drs. J.G.W. Rooijakkers,	intern lid
Ing. J. Beitschat,	intern lid

J.M. van Berlo (secretaris) Postbus 10101, 5500 GA Veldhoven,
telefoon: 040-2839946/06-48176054, e-mail: Hans.vanBerlo@veldhoven.nl

Jaarverslag en evaluatie rekenkamercommissie Veldhoven 2010

VOORWOORD VOORZITTER.

Voor het werk van de rekenkamercommissie is 2010 een wat bijzonder jaar geweest. Een drietal ontwikkelingen onderstrepen dit, te weten:

- De samenstelling;
- De samenwerking;
- De werkwijze.

a. De samenstelling.

In 2010 liep de zittingsperiode van de rekenkamercommissie af. Dit betekende dat na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010 een nieuwe rekenkamercommissie moest worden benoemd. Tot de verkiezingsdatum bestond de rekenkamercommissie nog uit één extern lid en één raadslid. Na de verkiezingen tot aan de benoeming en beëdiging van de nieuwe leden was dit nog slechts één extern lid. Vanaf de raadsvergadering 27 mei 2010 is de rekenkamercommissie weer op volle sterkte, zie bij punt 2 van dit jaarverslag.

b. De samenwerking.

Voor het eerste in de geschiedenis van de rekenkamercommissie Veldhoven is deelgenomen aan een gemeenschappelijk onderzoek van diverse rekenkamers uit de regio. Onderwerp van dit onderzoek was het verkoopproces van NRE, een onderwerp dat veel gemeenten in de regio raakt, vanwege het feit dat zij aandeelhouder waren van dit energiebedrijf. De samenwerking is allerwegen als positief ervaren. Ook hiervan zullen wij verderop in dit jaarverslag nader verslag doen.

c. De werkwijze.

Ook voor de eerste keer in haar geschiedenis heeft de rekenkamercommissie voor de inventarisatie van mogelijke onderzoeksonderwerpen een bezoek gebracht aan de vergaderingen van alle fracties uit de gemeenteraad van Veldhoven. Deze communicatie met de raad is van beide zijden als positief ervaren en heeft een goede respons opgeleverd.

Ook de komende jaren zal de rekenkamercommissie zich inspannen om een open communicatie met de raad te bewerkstelligen dan wel uit te bouwen. En dat alles met als doel de realisering en effectuering van onderstaande doelstelling/missie.

1. DOELSTELLING/MISSIE REKENKAMERONDERZOEK.

De doelstelling van de rekenkamercommissie Veldhoven is om door middel van beleidsevaluaties en doelmatigheidsonderzoeken een bijdrage te leveren aan de doeltreffendheid van het beoogde beleid alsmede de doelmatige voorbereiding en uitvoering daarvan. Zij doet dit door de kwaliteit van het functioneren van het lokale bestuur zichtbaar te maken door over die onderzoeken te rapporteren en daarmee voor de gemeente een leereffect te bewerkstelligen.

De rekenkamercommissie beschouwt het als haar missie om de gemeenteraad van Veldhoven actief te ondersteunen en door middel van haar onderzoeken een constructieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Veldhoven.

2. SAMENSTELLING EN MUTATIES REKENKAMERCOMMISSIE.

Eind 2009 is binnen de raad een evaluatie gestart naar het huidige systeem van de rekenkamercommissie. Met name zou daarbij worden nagegaan of het systeem van een gemengde commissie moest worden gehandhaafd. Landelijk waren er in die periode ontwikkelingen merkbaar in de richting van volledig externe commissies.

Ook de rekenkamercommissie heeft in haar vergadering van 9 september jl. stilgestaan bij haar functioneren, zonder overigens een duidelijke keuze te maken tussen een gemengde dan wel een volledig externe commissie. De diverse overwegingen die de revue hebben gepasseerd, zijn vastgelegd in het verslag van die vergadering en dat deel van het verslag is bij brief aan het presidium aangeboden, teneinde deze te betrekken bij de uiteindelijke keuze.

Besloten is de Rekenkamercommissie Veldhoven als een gemengde commissie te handhaven, dat wil zeggen dat er twee externe leden zijn en twee leden vanuit de gemeenteraad van Veldhoven. Een van de externe leden is voorzitter, bij zijn afwezigheid wordt deze vervangen door het andere externe lid.

In het begin van het jaar 2010 bestond de rekenkamercommissie nog uit twee leden, één extern lid en één raadslid. In de raadsvergadering van 27 mei 2010 heeft de benoeming plaatsgevonden van de nieuwe rekenkamercommissie. Per die datum bestaat deze uit:

De heer	Drs. J.J.M. van den Heuvel,	extern lid,
De heer	Drs. M.A. Koster RA,	extern lid
De heer	Drs. J.G.W. Rooijackers,	intern lid
De heer	Ing. J. Beitschat,	intern lid

In haar vergadering van 2 juni 2010 heeft de rekenkamercommissie besloten om de heer van den Heuvel voor de periode 2010 – 2014 te benoemen tot voorzitter. De heer Koster fungeert als plaatsvervangend voorzitter.

3. ALGEMEEN.

3.1 Vergaderingen

In het verslagjaar 2010 heeft de rekenkamercommissie op de volgende data vergaderd:

19 januari 2010	1 september 2010
10 februari 2010	6 oktober 2010
10 maart 2010	23 december 2010
2 juni 2010	
7 juli 2010	

3.2 Gehouden interviews.

In 2010 is naast de reguliere vergaderingen een aantal interviews gehouden in het kader van diverse onderzoeken. Onderstaand treft u een overzicht aan van deze interviews.

Datum	Met wie	Functie	Onderzoek
28 jan. '10	B. Slijkhuis	Lid actiecomité Nee tegen HOV/Werkgroep Zonderwijk	HOV-lijn
28 jan. '10	M. Bovens J. Schlaghecke	Beleidscoördinator MSO Projectleider dienst SenS	HOV-lijn
18 feb. '10	P. Smetsers	Voormalig portefeuillehouder Verkeer en Vervoer SRE	HOV-lijn
15 mrt. '10	H. v.d. Looij	Voormalig portefeuillehouder Verkeer en Vervoer gemeente Veldhoven	HOV-lijn
16 mrt. '10	G. Hendriks	Loco-secretaris SRE (voormalig secretaris stuurgroep HOV)	HOV-lijn
2 jun. '10	J. Mikkers	Burgemeester gemeente Veldhoven	Verkoop NRE

Buiten deze formele interviews zijn ook nog diverse, informelere gesprekken gevoerd om nadere informatie te vergaren over de onderzoeksonderwerpen. Zo hebben er nog enkele gesprekken plaatsgevonden met betrekking tot het onderzoek van de HOV-lijn en het onderzoek Beheer gemeentelijke eigendommen.

3.3 Contact commissie en raad

In het verslagjaar hebben de volgende contacten plaatsgevonden tussen (leden van de) rekenkamercommissie en commissie c.q. raad:

- 19 januari 2010 : J. van den Heuvel: Behandeling rapport "Je maintiendrai (Ik zal handhaven)"
H. van Berlo.
A. Hofman
- 8 september 2010: J. van den Heuvel: Behandeling rapport "Met de rug tegen muur" (Verkoop NRE)
M. Koster
J. Rooijackers
J. Beitschat
J. van Berlo
- Behandeling rapport "H.O.V. in Veldhoven; goed op weg ??".

Naast de behandeling van de rapporten "Je maintiendrai (Ik zal handhaven)", "Met de rug tegen de muur" en "HOV in Veldhoven; goed op weg ??", heeft de voorzitter van de rekenkamercommissie een bijdrage geleverd aan het introductieprogramma van de nieuwe gemeenteraad.

Tenslotte –de voorzitter maakte daar in zijn voorwoord al melding van- heeft de rekenkamercommissie een bezoek gebracht aan alle fracties van de gemeenteraad van Veldhoven. Primair doel van deze bezoeken was het inventariseren van mogelijke onderzoeksonderwerpen, die bij de fracties leven en de prioriteit die daaraan zou moeten worden toegekend.

De rekenkamercommissie heeft voor deze benadering gekozen, omdat de schriftelijke inventarisatieronden van de afgelopen jaren slechts een geringe respons opleverden. Bovendien bestond door deze bezoeken de mogelijkheid om op informele wijze eventuele vragen die bij de raadsfracties leefden, aan de orde te stellen.

Deze gesprekken vonden als volgt plaats:

7 oktober 2010	Fractie D 66	18 november 2010	Fractie VVD
7 oktober 2010	Fractie PvdA	18 november 2010	Fractie GBV
7 oktober 2010	Fractie Samenwerkend Veldhoven	2 december 2010	Fractie CDA
16 november 2010	Fractie VSA		

Zowel door de rekenkamercommissie als door de fracties zijn deze bezoeken als positief ervaren. De respons was groot, waardoor een vrij lange groslijst kon worden vastgesteld. Daarnaast werden in die gesprekken bij enkele onderzoeks- onderwerpen soms raadsbreed prioriteiten gelegd. Daardoor is de rekenkamer- commissie beter in staat te peilen wat er binnen de lokale politiek van Veldhoven leeft en kan haar onderzoeken beter daar op af stemmen.

In de komende tijd zal de rekenkamercommissie zeker nog naar wegen zoeken om de communicatie met de raad te intensiveren en de raad, daar waar dit mogelijk is, nauwer en actiever bij de onderzoeken te betrekken.

3.4 Ondersteuning

Sedert medio april 2007 wordt de Rekenkamercommissie bij haar werkzaamheden ondersteund door een externe functionaris in de persoon van de heer J.M. van Berlo.

Contracten worden telkens voor één jaar aangegaan. Op grond van de wederzijdse positieve ervaringen is het lopende contract in eerste instantie tot aan het eind van de zittingsperiode van de vorige rekenkamercommissie. Enerzijds omdat de evaluatie tot een andere systematiek van rekenkamerwerk zou kunnen leiden, anderzijds voor het geval de nieuw samengestelde rekenkamercommissie een andere keuze zou maken. Na de besluitvorming tot continuering van de gemengde commissie en de installatie van de nieuwe rekenkamercommissie is het contract verlengd tot 31 december 2010.

3.5 Werkverdeling

Met de huidige werkverdeling tussen secretaris en Rekenkamercommissie kan als volgt worden omschreven:

Algemeen:

- Secretariële werkzaamheden in de ruimste zin des woords (voorbereiding vergaderstukken, agendering, verslaglegging, archivering en advies(notities)) door de secretaris

Onderzoeken:

- De voorbereiding en deskresearch gebeurt door de secretaris;
- Gesprekken en interviews voor zover mogelijk door een extern lid en een intern lid, daarbij ondersteund door de secretaris;
- Analyse vindt plaats in commissieverband aan de hand van uitgewerkte stukken van de secretaris.
- Nadrukkelijke rol voor de externe leden in de conclusie- en aanbevelingsfase, na bespreking in commissieverband.

Tot op heden blijkt deze taakverdeling tot ieders voldoening te werken.

3.6 Samenwerking andere gemeenten.

In het jaarverslag 2006 is reeds aangegeven dat er geen behoefte is aan structurele samenwerking met rekenkamers van andere gemeenten. De voorkeur wordt gegeven aan een rekenkamercommissie, die vooral gericht is op wat er lokaal speelt en de aandacht heeft. Daar waar onderzoeken echter raakvlakken heeft met de Veldhovense situatie, behoort samenwerking op incidentele basis altijd tot de mogelijkheden.

In 2009 heeft de Rekenkamercommissie besloten om te participeren in een gemeenschappelijk onderzoek van de Rekenkamercommissie van de gemeente Eindhoven en de Rekenkamercommissie van een zestal randgemeenten (Veldhoven, Cranendonck, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden), naar de gang van zaken rondom het verkoopproces van het Energiebedrijf NRE.

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de tweede helft van 2009 en de eerste helft van 2010. Het eindrapport onder de titel "Met de rug tegen de muur" werd op 8 september 2010 door de raad behandeld.

Deze samenwerking is vruchtbaar gebleken en de participerende partijen kijken ook met voldoening terug op het proces. Een reden te meer om open te staan voor andere onderzoeken, waarbij gemeenschappelijk belangen in het geding zijn. Voorop staat echter dat de rekenkamercommissie daarin ook een specifiek Veldhovens belang of betrokkenheid moet kunnen onderkennen. Om die reden is bijvoorbeeld een ander verzoek om te participeren in een onderzoek met andere rekenkamers afgewezen.

4. ONDERZOEKEN 2010

4.1 Onderzoeksprogramma's:

4.1.1 Onderzoeksprogramma 2010

Voor het jaar 2010 is een beperkt Onderzoeksprogramma opgesteld. De rekenkamercommissie heeft gekozen voor één onderzoeksonderwerp, namelijk Beheer gemeentelijke eigendommen. De reden voor die beperkte keuze was, dat na de raadsverkiezingen van maart 2010 een nieuwe rekenkamercommissie zou aantreden, die ook zelf de mogelijkheid zou moeten hebben om voor dat jaar zelf nog een onderzoeksonderwerp te kiezen. Daarnaast liep het onderzoek naar de aanleg van de HOV-lijn enigszins uit en participeerde de rekenkamercommissie Veldhoven in een regionaal onderzoek naar het verkoopproces van NRE.

4.1.2 Onderzoeksprogramma 2011

Op 23 december 2010 heeft de rekenkamercommissie een keuze gemaakt voor de onderzoeksonderwerpen 2011, zoals die inmiddels in het Onderzoeksprogramma 2011 zijn opgenomen. Dit Onderzoeksprogramma is tot stand gekomen nadat alle fracties tijdens gesprekken met de rekenkamercommissie in de gelegenheid zijn gesteld om mogelijke onderzoeksonderwerpen aan te dragen cq. prioriteit daaraan toe te kennen en zijn de inwoners van Veldhoven middels een publicatie in de Ahrenberger opgeroepen hetzelfde te doen.

In tegenstelling tot voorgaande jaren was de respons vrij groot. Voor wat betreft de inbreng van de fracties, daarop zijn we eerder in dit jaarverslag al ingegaan, maar ook van de inwoners van Veldhoven zijn dit keer de nodige reacties ontvangen. Van de mogelijke, toekomstige onderzoeksonderwerpen is een groslijst samengesteld. Deze groslijst bevat momenteel, naast de onderwerpen, die voor 2011 gekozen zijn, nog 23 onderwerpen, die mogelijk voor onderzoek in latere jaren in aanmerking komen.

Voor 2011 heeft de Rekenkamercommissie besloten om in de eerste helft van het jaar onderzoek te gaan doen naar de inhuur van externen. Dit is een onderwerp dat bij vrijwel alle fracties hoge prioriteit geniet.

Een tweede onderwerp voor 2011 heeft de rekenkamercommissie nog niet definitief gekozen maar de mogelijke keuze wel beperkt tot de onderwerpen Jaarverslaglegging en Wijkbeheer. Voor beide onderwerpen bestaat ook grote politieke belangstelling en Wijkbeheer is ook door een inwoner aangedragen.

Alvorens een definitieve keuze te maken wil de rekenkamercommissie eerst kennis nemen van de behandeling van het jaarverslag over 2010 en de opmerkingen die daarbij gemaakt worden en verder wil de rekenkamercommissie de effecten van de beoogde aanpassing van burgerparticipatie (waaronder ook wijkbeheer valt) in ogenschouw nemen, alvorens de keuze te maken. De rekenkamercommissie verwacht dit medio 2011 te kunnen doen.

Bovenstaande is vastgelegd in het Onderzoeksprogramma 2011 en volgende jaren, dat u separaat met dit Jaarverslag ter kennisname wordt aangeboden.

4.2 Onderzoeken.

Onderstaand wordt op beknopte wijze ingegaan op de onderzoeken die (deels) in 2010 hebben plaatsgevonden.

4.2.1 Handhaving Ruimtelijk Ordening in het buitengebied van Veldhoven

Het onderzoek Handhaving is in 2009 afgerond en het eindrapport is onder de titel "Je maintiendrai" op 25 november 2009 aan de gemeenteraad aangeboden. Behandeling van het rapport vond plaats in de raadsbijeenkomst op 19 januari 2010.

De inhoudelijke kant is reeds toegelicht in het jaarverslag van 2009.

4.2.2 Aanleg H.O.V.-lijn

Het onderzoek naar de aanleg van de HOV-lijn is in november 2009 gestart met het dossieronderzoek. Interviews met betrokken bestuurders/ambtenaren hebben plaatsgevonden in de periode van januari t/m maart 2010.

De belangrijkste conclusies uit het rapport waren:

- Proces werd sterk beïnvloed door beeldvorming, die lang niet altijd strookte met de werkelijkheid;
- Zo is gebleken, dat het project niet een financieel bodemloos vat bleek te zijn en dat de besluitvorming niet onder druk van dreigende schadeclaims tot stand is gekomen.
- Wel was de rekenkamercommissie van mening, dat de informatie aan de gemeenteraad tekort is geschoten en dat ook de participatie van de burgers uit de betrokken wijken beter had gemoeten. Ook de sporen van wijkverbetering en aanleg HOV-tracé hadden beter op elkaar afgestemd moeten worden.
- De rekenkamercommissie concludeerde verder dat naar haar mening daadwerkelijk hoogwaardig openbaar vervoer tot stand is gekomen.

Deze conclusies hebben geleid tot een aantal aanbevelingen, waarvan de belangrijkste hieronder worden weergegeven:

- Geef als college een gedegen invulling aan de actieve informatieplicht, manage de onzekerheid, die bij dergelijke grootschalige innovatieve pro-

- jecten onvermijdelijk is en communiceer, ook tussentijds, over de successen van een proces;
- Pas bij dergelijke ingrijpende processen altijd de nota burgerparticipatie toe en wees alert op mogelijkheden om de zaken integraal aan te pakken.
 - Leg ieders verantwoordelijkheden in een dergelijk proces nauwkeurig vast en bewaak deze gedurende de gehele loop van het proces.

Het rapport werd in juli 2010 aan de gemeenteraad aangeboden en in de raadsbijeenkomst van 8 september 2010 behandeld. Bij de behandeling vond een zekere politisering van de discussie plaats door de oude ingenomen standpunten inzake de aanleg van de HOV-lijn opnieuw voor het voetlicht te brengen. De rekenkamercommissie betreunde dit, omdat daardoor de aandacht wordt afgeleid van de feitelijke bedoeling van rekenkameronderzoek, namelijk het leereffect.

De rekenkamercommissie onderkende overigens, dat de in eerste instantie gekozen titel verwarrend werkte, omdat daardoor de indruk gewekt werd, dat het rapport ook over de ontwikkeling van het voertuig zou gaan. Om die reden werd de titel van het rapport aangepast.

Verder betreunde de rekenkamercommissie het feit, dat zij door foutieve informatie uit de organisatie op een verkeerd been werd gezet, waardoor een enkele conclusie een wat hardere formulering heeft gekregen.

4.2.3 Onderzoek verkoopproces NRE.

In september 2009 is de Rekenkamercommissie benaderd door de Rekenkamercommissie Eindhoven met het verzoek om mee te doen met een gemeenschappelijk onderzoek naar de verkoop van energiebedrijf NRE. Dit mede ingegeven door het feit, dat de meeste randgemeenten aandeelhouder zijn van NRE en dus ook een belang hebben in en bij dit verkoopproces.

Naast de gemeente Eindhoven en 5 andere regiogemeenten heeft de rekenkamercommissie van Veldhoven in dit onderzoeksproces geparticipeerd. De belangrijkste conclusies uit dit rapport waren:

- Het besluitvormingsproces laat flinke tekortkomingen zien, een onafhankelijke analyse ontbrak, er was geen planmatige aanpak, de voorbereiding was onvoldoende en de uitvoering noch doeltreffend, noch doelmatig;
- Uit het oogpunt van democratische verantwoording zijn aanzienlijke risico's gelopen, gemeenten waren qua aanpak, opstelling en expertise onvoldoende toegerust en hebben nagelaten voldoende externe expertise in te huren;
- De verstrekte informatie was onvoldoende toegankelijk en met name bij de tariefskorting en de belangrijke gevolgen daarvan voor de financiële positie van het bedrijf té traag.

Dit heeft geleid tot een aantal aanbevelingen voor gelijksoortige processen. De belangrijkste daarvan waren:

- Zorg voor een goede doordachte analyse vooraf;
- Kies voor een rationele benadering en voor een afweging van alle belangen (bedrijf, werknemers, klanten, aandeelhouders);
- Huur voldoende externe expertise in en zorg, dat voldoende "checks & balances" worden ingebouwd.

Het rapport in juni 2010 aan de gemeenteraad aangeboden en behandeld in de raadsbijeenkomst van 8 september 2010.

4.2.4 Onderzoek beheer gemeentelijke eigendommen.

In het Onderzoeksprogramma 2010 e.v. heeft de rekenkamercommissie voor 2010 slechts één onderzoek gepland, namelijk een onderzoek naar de wijze

waarop de gemeentelijke eigendommen worden beheerd. Het onderzoek beperkt zich tot het beheer van het gemeentelijk onroerend goed.

Het dossieronderzoek heeft voor het grootste deel in 2010 plaatsgevonden. Afronding van het dossieronderzoek en interviews zijn gepland voor januari/februari 2011 en naar verwachting kan het rapport in maart 2011 aan de gemeenteraad worden aangeboden.

5. Financiën

Voor de kosten van de Rekenkamercommissie en de uit te voeren onderzoeken is een budget beschikbaar van 45.000,= Euro. Ook in 2010 is dit budget ruimschoots toereikend gebleken. De belangrijkste redenen daarvoor zijn de langdurige vacature van één van de externe leden en het feit, dat ook in 2010 de rekenkamercommissie er in is geslaagd om de onderzoeken volledig in eigen beheer uit te voeren, waardoor geen (dure) externe bureau's ingehuurd zijn hoeven worden.

Het is echter niet uit te sluiten, dat in de toekomst wel gebruik zal moeten worden gemaakt van externe onderzoekscapaciteit, waarbij dan wel het volledige budget benodigd zal zijn.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Rekenkamercommissie van februari 2010.

Drs. J.J.M. van den Heuvel,
Voorzitter

J.M. van Berlo,
Secretaris.